

0	2	4	6	8	10	13	15	17	20	22	25	27	30	32	35	38	40	45	50	55	60	70	80	85	90	92	94	96	98	100

Perjantaina 7. marraskuuta 2014

MAASEUDUN TULEVAISUUS

11

MAATALOUS

Tuottajat pois villisikajahdista, veriplasmalle käyttökielto

Sikaketju tehostaa vapaaehtoisia toimiaan, jotta vaaralliset ja tarttuvat sikataudit saadaan torjuttua. Suomen sikaketjua uhkaavat muun muassa afrikkalainen sikarutto ja porsaiden tarttuva virusripuli.

.....

Erittäin tarttuva ja tappava si-kojen ja villisikojen tauti afrik-kalainen sikarutto (ASF) leviää sekä Virossa että Venäjällä.

Toinen suomalaiselle sikata-loudelle vaarallinen tauti PED eli porsaiden tarttuva virusripu-li riehuu Yhdysvalloissa. Samaa ärhäkkää viruskantaa löydettiin Euroopasta lokakuun lopulla.

Jotta ASF saadaan pidettyä Suomen rajojen ulkopuolella, Eläintautien torjuntayhdistys ETT ja MTK:n sikajaosto oh-jeistavat, ettei sikojen kanssa te-kemisissä olevien pidä osallistua villisikajahtiin.

PED:n leviämistä puolestaan hillitään kieltämällä sian ve-riplasmaa sisältävien rehujen käyttö ja maahantuonti. Maa-hantuontikieltoa noudattavat positiivilistalla olevat yritykset.

ETT:n toiminnanjohtaja **Pir-jo Kortnesniemi** korostaa toi-menpiteiden olevan elinkeinon vapaaehtoisesti päättämää eikä viranomaismääräyksiä. Tämä kuvastaa sikaketjun sitoutumis-ta eläintautien torjuntaan.

ASF jatkaa leviämistään Virossa Suomessa ASF-riskinä ovat itä-rajan yli edestakaisin kulkevat

villisiai sekä ulkomailla met-sästysmatkoilla käyvät ihmiset koirineen.

ASF:ää aiheuttava virus voi le-vitä helposti villisikojen, ruhon osien, veren tai metsästysmuis-tojen ja -varusteiden mukana. Niin ikään virus kykenee kulke-maan metsästyskoirassa ja sen varusteissa.

Kuluneen kesän ja syksyn aikana afrikkalaista sikaruttoa on todettu villisioissa Virossa, jonne Suomesta tehdään paljon metsästysmatkoja.

Tuorein tapaus on Koillis-Virossa Itä-Virumaalta, missä tautia on todettu yhdellä villisial-la aiemmin perustetulla rajoitus-alueella. Tapauksen alkuperästä ei ole toistaiseksi tarkempaa tietoa, kertoo Elintarviketurval-lisuusvirasto Evira.

Myös Etelä-Virossa on todettu useita uusia villisikojen tautipa-uksia aiemmin perustetulla rajoitusalueella.

Lisäksi ASF-tapauksia on löydetty Latviasta, Liettuaasta ja Puolasta sekä villisioista että sikaloista.

”Ketään ei haluta syyllistää, mutta haluamme jakaa tietoa, jotta jokainen tiedostaa tilan-teen”, Kortnesniemi korostaa.

JAANA KANKAANPÄÄ

Myös tarhatut villisiai voivat levittää ja sairastua afrikkalaiseen sikaruttoon.

Asioita halutaan viedä eteenpäin yhdessä metsästäjien kanssa. Kortnesniemi kertoo, että Tans-kassa on päädytty vastaavaan kehotukseen villisikajahtien suhteen.

ASF:ää aiheuttava virus on kestävä ja leviää helposti. Pa-himmillaan tauti tappaa kaikki saastuneen sikalan siat.

Koska kyseessä on lakisätee-testi torjuttava vakava tarttuva

eläintauti, tartuntasikalan eläi-met lopetetaan joka tapauksessa.

PED-viruksesta tarttuvampi kanta Sian veriplasman käyttökiel-

toon päädyttiin, koska siitä on Kanadassa löydetty PED:tä aiheuttavaa koronavirusta, Kor-tesniemi kertoo.

Tanska on jo aikaisemmin tehnyt vastaavan päätöksen.

Veriplasmaa käytetään pik-kuporsaiden ja vieroitettavien porsaiden rehuissa, koska se sisältää hyvin imeytyvää valku-aista.

PED:iä aiheuttava lievä ko-ronavirus on yleinen kaikkialla sikataloutta harjoittavissa mais-sa. Tilanne Euroopassa on ollut kuitenkin rauhallinen eikä sitä ole tavattu Pohjoismaissa.

Viime vuonna tautia löyde-ttiin ensimmäisen kerran Yhdys-valloissa, missä se on levinnyt 22 osavaltioon saaden aikaan suuria tappioita sikatiloilla. Miljoonien sikojen arvioidaan kuolleen.

Yhdysvalloissa riehuva virus on eri kanta kuin Euroopassa ja on osoittautunut paljon euroop-palaista vakavammaksi.

Vakavaoireinen PED tapaa sikalan isettyään jopa kaikki pikkuporsaat. Myös vanhem-mat eläimet voivat sairastua, mutta kuolleisuus ei ole yhtä suuri.

Viruksen arvioidaan tulleen Yhdysvaltoihin kiinalaisessa saastuneessa kivennäisrehussa.

Nopeasti tarttuva korona-virus päätyy sian elimistöön sairastuneen lajitoverin ulos-teista. Virus kykenee leviämään jopa ilmassa. Sitä on todettu 16 kilometrin päässä saastuneesta sikalasta.

MAIJA ALA-SIURUA

JAANA KANKAANPÄÄ

Sikatilojen tautitilanne on toistaiseksi hyvä.

ETT: Sikaloiden tautisulut kuntoon

Vaikka eläintautitilanne Suo-messa on hyvä, ei pidä tuu-dittautua sen jatkuvan ilman elinkeinon valppautta ja varau-tumista.

Erittäin tarttuva ja vaaralli-nen sikojen tauti afrikkalainen sikarutto (ASF) leviää Virossa ja Venäjällä.

ASF:n lisäksi liikkeellä on tauteja, jotka eivät ole yhtä vaarallisia mutta kykenevät silti aiheuttamaan sianlihantuotan-nolle harmia ja taloudellisia tappioita monin eri tavoin.

”Tautisulku on ehdottomasti tehtävä jokaiselle tilalle”, pai-nottaa tuotantoeläinten tervey-den- ja sairaanhoidon erikois-eläinlääkäri **Sanna Nikunen** Eläintautien torjuntayhdistys ETT:stä.

Tautisulku tarkoittaa sitä, että tilat on jaettu likaiseen puo-leen, johon tullaan suoraan ul-koa, sekä puhtaaseen puoleen, josta mennään tuotantotiloihin. Puhdas ja likainen puoli on ero-tettu toisistaan.

Vähimmäisvaatimus on, että

sikalan ulkopuolella ja sisäpuo-lella pidetään aina eri jalkineita ja vaatteita eikä niitä koskaan säilytetä samassa paikassa, Ni-kunen muistuttaa.

Pro Agrian sikatalouden tu-losseminaarissa tiistaina puhu-nut Nikunen muistuttaa huole-lisuudesta. Sikalan sivuvuista on helppo käväistä sisävarusteissa ulkona, mutta näin ei saa tehdä.

Tautisulun paras vaihtoehto on, että sisälle sikalaan mennään suihkun kautta.

Yhdysvalloissa PRRS-va-pailla (sikojen lisääntymis- ja hengitystieoireyhtymä) tiloilla vaihdetaan jopa tautisulun ilma ennen sikalaan menoa, Nikula kertoo.

Tarkkuutta lastaustilassa Nikunen antaa lastaustilaa kos-kevia tautisuojausohjeita.

Kuormauksen ajan ilman-vaihto pitää olla sikalasta pois-päin. Käytön jälkeen tila pestään ja desinfioidaan.

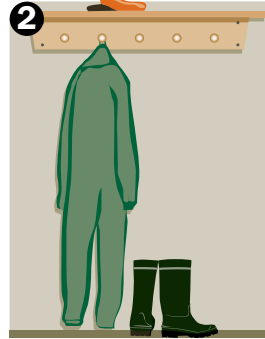
Auton kuljettaja ja apumies eivät käy lastaustilassa.

Esimerkki tautisulusta

- Sikalan ovet lukossa.

- Ovessa kyltti, että sisäänpääsy kielletty ilman omistajan lupaa. Kyltissä voi olla omistajan nimi ja puhelinnumero.

- Ulkovaatteet ja kengät säilytetään ja vaihdetaan liikaisella alueella.

- Puinen ritilä, jonka päällä kävellään vain sukkasillaan.

- Kädet pestään ja/-tai desinfioidaan aina ennen puhtaalle alueelle menoa.

- Sikalassa käytettävät vaatteet ja kengät sekä eläin-lääkärille ja muille ulkopuolisille varatut suojavarusteet.

Lähde: ETT MT

Kuormauksen jälkeen kier-retään ulkokautta pois ja vaih-detaan vaatteet sekä pestään ja desinfioidaan jalkineet. Las-taustilassa on hyvä olla omat pesuvälineet

”Parasta on, jos käytössä on erillinen lastausvaunu, joka ajetaan pois sikalan pihalta las-

tausta varten”, Nikunen sanoo.

Talousskeskuksen reitit on suunniteltava niin, että puhdas liike-
ne, kuten rehukuljetukset, eivät risteä likaisen liikenteen eli eläinten liikuttelun kanssa.

Raatojen hakupaikka järjes-tetään myös niin, ettei se risteä puhtaan liikenteen kanssa.

Haittaeläimet kuriin

Oleellinen osa eläintautien torjuntaa on estää kärkepästen, lintujen ja jyrsijöiden pääsy tuotantotiloihin.

”Tällä tietoa ei ole tulossa rajoituksia maatilojen jyrsijä-torjuntaan, kun se tehdään Tur-vallisuus- ja kemikaalivirasto

Tukesiin hyväksymällä aineilla”, Nikunen tähdentää.

Koska jyrsijät eivät liiku mie-llellään avoimessa maastossa, ra-kennusten ympärille kannattaa jättää kaksi metriä leveä avoin kaistale.

MAIJA ALA-SIURUA

Taloustohtorilla pääsee vertailemaan tilan kannattavuutta

Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus MTT:n talous-tutkimus kehittää internetissä toimivaa Taloustohtori-palve-lintaan yhä monikäyttöisem-mäksi.

”Vuonna 2006 yleiseen käyt-töön otetun Taloustohtorin pal-velut ovat julkisia ja ilmaisia”, kertoo MTT:n laskentatoimen päällikkö **Arto Latukka**.

”Tuhannelta suomalaiselta kannattavuuskirjanpitoilalta kerätty aineisto syötetään sinne.”

”Lisäksi siellä on muun mu-assa Suomen yleinen tilasto-aineisto ja Euroopan unionin tilastoaineisto.”

”Meillä on aineiston ja käyt-täjän välissä tilasto-ohjelma.

Se hakee jokaiselle käyttäjälle tuoreen, päivitetyn aineiston ja laskentatulokset”, Latukka sanoo.

Tänä vuonna Taloustohtoriin lisätään viisi uutta verkkopal-velua. Esimerkiksi Rakenne-ennustepalvelu perustuu kai-kista Suomen tiloista kerättyyn aineistoon.

Tieto helposti ymmärrettävään muotoon Taloustohtorissa käytettävän ohjelmiston MTT:lle on toimit-tanut jo parin vuosikymmenen ajan amerikkalainen SAS Insti-tute. Tietojenkäsittelyohjelmat tehdään MTT:ssä.

Tietoa järjestelmään syöttä-

vät Pro Agrian neuvojat.

”Kun maatila tai yritys voi vertailla omia tekemisiään mui-den tuloksiin, saadaan laajempi näkökulma omaan ongelmaan”, SAS Institutien myyntijohtaja **Jaakko Virkki** kertoo.

Nykyisin yrityksen palveluita käyttävät sekä julkinen hallinto että yritykset.

”SAS:in kehittämän Big Data -palvelualustan tavoitteena on yhdistää monia eri tietolähteitä. Tietoja voidaan eritellä, luoki-tella, vertailla, laskea ja arvioida tarpeen mukaan.”

”Tulokset voidaan tuottaa suoraan kuviksi, pylväikoiksi ja taulukoiksi. Se helpottaa ym-märtämistä.”

Julkinen puoli ja tutkijoiden puoli

Viranomaiset pystyvät käyttä-mään Taloustohtorin aineistoa. Tarkempi sisäinen osio on tut-kijoiden käytettävissä.

”Elleivät esimerkiksi minis-teriöt löydä tarvitsemaansa tietoa julkiselta puolelta, he voivat kysyä tutkijoilta”, Latuk-ka kertoo. ”Tietoja käytetään tutkimuksessa, opetuksessa ja neuvonnassa.”

Myös tavallinen viljelijä voi käyttää aineistoa. Jokainen käyttäjä voi luokitella aineiston niin kuin haluaa.

Kirjanpitoilat pystyvät seuraamaan omia tietojaan. Tilaa voi verrata myös muihin

tiloihin Suomessa ja koko EU:n alueella.

Lohkokohtaista tietoa

Aineistosta voidaan valita tietyn kokoiset tai tiettyä tuotanto-suuntaa edustavat tilat. Voidaan valita erityisen hyvin menesty-vät tilat, ja katsoa, kuinka ne eroavat käyttäjän omasta tilasta.

Pian Taloustohtoriin on mahdollista syöttää myös kuvit-teellisen tilan tiedot ja käyttää vertailuja suunnittelun apuna.

Kannattavuuskirjanpitolas-kennassa maatalouden koko-naistuotto sisältää jo itse tuo-tettujen rehujen ja siemenien arvon. Tämän tilakäytön vai-

MAATALOUESTA LYHYESTI

Varmuutta ruokinta-käytäntöihin

Pro Agria Keskusten liitto on julkaissut uuden Ruokin-tahavainintoja – Käytännön opas terveiden ja tuottavien lypsylehmien ruokintaan -kirjan. Julkaisu on osa Lehmähavainintoja-sarjaa.

Kirja vastaa neljään kysy-mykseen: Mitä rehua karjalle pitäisi antaa ja kuinka paljon? Miten varmistaa, että jokainen eläin saa oikean rehuannoksen? Miten mitata, että jokainen eläin syö sen, mitä sen pitää syödä? Miten säättää ruokintaa ja ratkoa yksittäisiä ongelmia?

Hollantilaisten eläinlääkärin **Jan Hulsenin** ja ruokinta-asiantuntija **Dries Aerdenin** kirjoittama Ruokintahavaintoja on käännetty jo 15 kielelle.

Lammaswikiin kootaan tietoa

Lammastaloutta laajasti käsittelevästä Lammaswiki-verkkopalvelusta pyritään rakentamaan ajantasainen tietopankki alan ammattilai-sille.

”Lähtökohtana on tarjota asiantuntijatietoa lammäs-yrittäjänäkökulmasta eikä vain jakaa jo netissä saatavilla olevaa yleistietoa”, lammäs-tuotannon erityisasiantuntija **Sari Heltelä** Pro Agria Etelä-Savosta kertoo.

Artikkelit ovat wiki-peri-aatteiden mukaisesti toisten käyttäjien muokattavissa.

Niitä on tähän mennessä julkaistu 16.

www.lammaswiki.fi

Britannia tukee pölyttäjiä

Britanniassa käynnistetään hanke mehiläisille ja muille pölyttäjiille sopivien elinym-päristöjen suojelemiseksi. Hankkeen budjetti on 1,15 miljardia euroa seuraavien kymmenen vuoden aikana.

Hankkeessa tuetaan maanomistajia ja viljelijöitä toimimaan pölyttäjäystävälli-semmin eli tarjoamaan pölyttä-jille muun muassa ravintoa ja pesimisympäristöjä.

Mukana hankkeessa on muun muassa ympäristö- ja mehiläisjärjestöjä, rautatie-yhtiö, moottorietieyhtiöt sekä kansallisia säätiöitä.

Suomen ja muiden maiden tulisi ottaa mallia Britannian hankkeesta, Suomen mehiläishoitajain liitto toteaa.

”Suomessa on paljon kehitettävää, jotta pölyttäjien olot olisivat paremmat. Se vaatii talkootyötä kaikilta osapuolilta”, SML:n tutkimus-koordinaattori ja tiedottaja **Tuula Lehtonen** sanoo.

John Deere Gator työhön ja vapaa-aikaan

Kuvan kone erikoisvarustein.

XUV855d PS

Lämmin työkone ja mönkijä ympärivuotiseen käyttöön.

- Moottori Yanmar 854 cm³, 3-syl. diesel
- Teho 16,1 kW
- Variaattori, neliveto
- Huippunopeus 40 km/h
- Paino 773 kg, lavan kantavuus 454 kg
- Ohjaustehostin ja sähkökippi vakiona
- Voidaan rekisteröidä traktoriksi
- Laaja lisävarustevalikoima, mm. lämmin lasitettu turvaohjaamo

Hinta alk. 21 500 € sis. alv 24%

AGRI MARKET
www.deere.fi

UUTUUSMALLI Avant 760i

Tämä on kone, joka sinun on testattava. Emme yhtään ihmettelisi vaikka seuraava valintasi olisi Avant!

- Polttoaineenkulutus –25%
- Tehoa +20% ja vääntöä +40%
- Ajonopeus 30 km/h
- Matala melutaso
- Moottori 57 hv
- Max. nostoteho 2100 kg
- Työhydrauliikka 80 l/min

Tarjous koskee uusia pienkuormaimien tehdastilauksia. Ohjaamot L, LX ja DLX (400-sarja vain L). Etu voimassa 1.10.–31.12.2014.

AVANT

OHJAAMOT -50%
Etusi jopa 4500€ (alv 24%)

John Deere Gatorit- ja Avant-pienkuormaimet Agrimarketeista kautta maan. Lisätietoja. www.agrimarket.fi

AGRI MARKET

REA PELTOLA